

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

ZÁVAZKY

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem

Mgr. Bc. Štefan Rehák, LL.M.
Olomouc, 6. 12. 2021

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem

- upraveno v ustanovení § 1810 a násl.
- smlouva uzavřená mezi podnikatelem a spotřebitelem
- nejedná se o zvláštní smluvní typ
- spotřebitelská smlouva se týká všech smluvních typů
 - pojmenovaných i nepojmenovaných
- zda jde o spotřebitelskou smlouvu se pozná podle smluvní strany, nikoliv podle obsahu

Spotřebitel

- Spotřebitel:
 - **člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná**
- nejedná se o párový pojem k pojmu podnikatel
- spotřebitel je chráněn i v dalších zákonech
 - zákon o ochraně spotřebitele
 - zákon o spotřebitelském úvěru
- Spotřebitelské smlouvy (smlouvy uzavírané se spotřebitelem):
 - všechny spotřebitelské smlouvy (§ 1810 – 1818)
 - „distanční smlouvy“ nebo smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory (§ 1820 – 1840)
 - finanční služby
 - timesharing
 - někdy také prodej zboží v obchodě, smlouva o poskytnutí zájezdu apod.

Podnikatel

- podnikatel má čtyři definice:
 - § 420 odst. 1: *„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“*
 - § 420 odst. 2: *„...osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.“*
 - § 421 odst. 1: *„Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku...“*
 - § 421 odst. 2: *„Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.“*

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem

- veškerá sdělení vůči spotřebiteli musí podnikatel učinit **jasně a srozumitelně** v jazyce, ve kterém se uzavírá smlouva
- § 1811 odst. 2 – informační povinnost podnikatele
- lze-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele příznivější
- k ujednáním odchylovujícím se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží
 - to platí i v případě, že se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje

Zakázaná ujednání

- zakázaná ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele
 - nevztahuje se pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem
- k nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá (§ 1815)

Zakázaná ujednání

Zvláště se zakazují ujednání, která:

- **a)** vylučují nebo omezují spotřebitelova práva z vadného plnění nebo na náhradu újmy,
- **b)** spotřebitele zavazují plnit, zatímco podnikateli vznikne povinnost plnit splněním podmínky závislé na jeho vůli,
- **c)** umožňují, aby podnikatel nevydal spotřebiteli, co mu spotřebitel vydal, i v případě, že spotřebitel smlouvu neuzavře či od ní odstoupí,
- **d)** zakládají podnikateli právo odstoupit od smlouvy bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoli,
- **e)** zakládají podnikateli právo vypovědět závazek bez důvodu hodného zvláštního zřetele bez přiměřené výpovědní doby,
- **f)** zavazují spotřebitele neodvolatelně k plnění za podmínek, s nimiž neměl možnost seznámit se před uzavřením smlouvy,
- **g)** dovolují podnikateli, aby ze své vůle změnil práva či povinnosti stran,
- **h)** odkládají určení ceny až na dobu plnění,
- **i)** umožňují podnikateli cenu zvýšit, aniž bude mít spotřebitel při podstatném zvýšení ceny právo od smlouvy odstoupit,
- **j)** zbavují spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný procesní prostředek či mu v uplatnění takového práva brání, nebo ukládají spotřebiteli povinnost uplatnit právo výlučně u rozhodčího soudu nebo rozhodce, který není vázán právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele,
- **k)** přenášejí na spotřebitele povinnost prokázat splnění povinnosti podnikatele, kterou mu ukládají ustanovení o smlouvě o finanční službě, nebo
- **l)** zbavují spotřebitele jeho práva určit, který závazek má být poskytnutým plněním přednostně uhrazen.

Smlouvy uzavírané distančním způsobem

- situace, kdy podnikatel používá k uzavření smlouvy výhradně jeden komunikační prostředek (telefon, fax, e-mail, e-shop), který umožňuje uzavřít smlouvu bez fyzické přítomnosti stran
- **informační povinnost**
 - kromě obecných informací, také povinnost informovat o dalších skutečnostech - § 1820
 - některé možno sdělit prostřednictvím vzorového formuláře
 - bez informace o zvláštních daních a poplatcích nevznikne spotřebiteli povinnost je hradit
- **obsah smlouvy**
 - smlouva musí obsahovat i informace které byly poskytnuté před uzavřením, které mohou být odlišné, pokud si to strany výslovně ujednají, jinak platí varianta příznivější pro spotřebitele
 - minimálně jedno vyhotovení smlouvy dostane spotřebitel
- uzavírání prostřednictvím telefonu – povinnost se na začátku hovoru představit a sdělit účel hovoru
- použití elektron. prostředku - další speciální informace - § 1826
- při objednávce přes dálkovou komunikaci povinnost neprodleně potvrdit její obdržení

Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory

- **zvýšená informační povinnost stíhá podnikatele rovněž v případě smluv uzavíraných mimo obchodní prostory podnikatele**
- rovněž případ, kdy k uzavření dojde v prostoru obvyklém pro podnikání bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo obvyklé obchodní prostory (nutná je zde blízká časová a místní souvislost)
 - oslovení musí být individuální osobní
 - pokud se spotřebitel druhý den po oslovení sám rozhodne vyhledat podnikatele, tato speciální právní úprava se aplikovat nebude
- nelze sem řadit vše, např. kupní smlouva na vánoční stromeček uzavřená na náměstí při vánočních trzích je smlouvou uzavřenou v prostorách obvyklých pro podnikání
- Za smlouvu uzavřenou mimo prostor se považuje také smlouva uzavřená
 - v prostoru obvyklém k podnikání, když byla uzavřena bezprostředně po tom, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo tento prostor
 - během zájezdu s účelem propagace a prodeje

Odstoupení od smlouvy

- je-li smlouva uzavřena distančním způsobem či mimo obchodní prostory podnikatele -> spotřebitel má právo odstoupit od smlouvy **ve lhůtě 14 dnů**
- nebyl-li informován o možnosti od smlouvy odstoupit, může odstoupit do **1 roku a 14 dnů**
- lhůta běží obecně ode dne uzavření smlouvy, jde-li o kupní smlouvu, ode dne převzetí zboží
- bez zbytečného odkladu:
- do 14 dní od odstoupení (dojití do sféry podnikatele) povinnost vrátit zboží
- do 14 dní od odstoupení od smlouvy povinnost vrátit všechny peněžní prostředky stejným způsobem, jakým byly přijaty, jiným způsobem jenom se souhlasem spotřebitele
 - (to platí, i když si podnikatel odstoupení od smlouvy nevyzvedne a to se vrátí spotřebiteli, měl totiž možnost si jej vyzvednout a s obsahem se seznámit)

Neobjednané plnění

- **§ 1838: „Dodal-li podnikatel spotřebiteli něco bez objednávky a ujal-li se spotřebitel držby, hledí se na spotřebitele jako na poctivého držitele. Spotřebitel nemusí na své náklady podnikateli nic vracet, ani ho o tom vyrozumět.“**
- **Nepoužije se ustanovení o bezdůvodném obohacení.**

Finanční služby

- **§ 1841: „Smlouvou o finanční službě se pro účely úpravy spotřebitelských smluv v tomto zákoně rozumí každá spotřebitelská smlouva týkající se bankovní, úvěrové, platební nebo pojistné služby, smlouva týkající se penzijního připojištění, směny měn, vydávání elektronických peněz a smlouva týkající se poskytování investiční služby nebo obchodu na trhu s investičními nástroji.“**

Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby

- **§ 1852 odst. 1: „Ustanovení tohoto oddílu se použijí na spotřebitelskou smlouvu, kterou spotřebitel nabývá za úplatu**
- **a) právo užívat ubytovací zařízení s noclehem na více než jeden časový úsek nebo právo na výhodu spojenou s ubytováním, popřípadě včetně dopravy nebo jiných služeb, pokud je taková smlouva uzavřena na období delší než jeden rok,**
- **b) účastenství ve výměnném systému spojené s právem na plnění podle písmena a) výměnou za poskytnutí možnosti jiné osobě využít svá obdobná práva ze smlouvy uvedené pod písmenem a), nebo**
- **c) právo na pomoc podnikatele při úplatném nabytí nebo úplatném převodu práva podle písmena a).“**

Děkuji za pozornost!

Kontakt: Stefan.Rehak@mvso.cz

Konzultace: e-mailem či osobně po předchozí domluvě